

Krizový plán školy, Mendelovo gymnázium v Opavě, Komenského 5

Krizový plán školy

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je návod postupu při řešení krizových situací ve škole. Je součástí školního Minimálního preventivního programu a je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu. Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.14423/99-22
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních , č.j. 16227/96-22

Obsah:

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků
2. Nález a požití alkoholu
3. Jiné omamné a psychotropní látky
4. Krádeže, vandalismus
5. Šikana
6. Šikana učitele
7. Kyberšikana
8. Nošení zbraní a předmětů ohrožující zdraví
9. Útok (na učitele)
10. Agresivní chování žáka a agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra
11. Nešťastná událost – útok, zranění, pohřešování, úmrtí, sebevražda

B. Výchovná opatření

Použité zkratky:

PPP – pedagogicko-psychologická poradna
ŘŠ – ředitel školy
ŠMP – školní metodik prevence
VP – výchovná poradkyně
OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
OPL – omamné a psychotropní látky
ŠPT – školní preventivní tým
VK – Výchovná komise

Školní poradenské pracoviště:

Mgr. Monika Klapková, ředitelka školy
Mgr. Milan Pobořil, Ph.D., statutární zástupce ředitele
Mgr. Jana Montágová, výchovný poradce
Mgr. Barbora Hlubková, preventista negativních jevů
Mgr. Šárka Hronková, preventista negativních jevů

Mgr. Aleš Staněk, metodik prevence
Mgr. Petra Moravcová, kariérní poradce

Důležité kontakty:

OSPOD:

- Vedoucí odboru sociálních věcí - Bc. Iva Paletová, tel. 553756716
- Vedoucí oddělení SPOD – (péče rodičů o děti, úprava vztahu k dítěti při rozchodu rodičů, týrání dětí) - Mgr. Helena Kozáková, tel. 553756649
- Kurátorka pro mládež – (Výchovné problémy a trestná činnost dětí a mládeže do 18 let, přednášková činnost) - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553756648
- Domácí násilí, syndrom CAN - Bc. Kateřina Gebauerová, DiS., tel. 553756677

Policie ČR:

- Skupina tisku a prevence - Npor. Bc. René Černožský, tel. 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová tel. 974737209, 727942674
- oddělení obecné kriminality, tel. 974737329
- Obvodní oddělení, tel. 974737651

Hasičský záchranný sbor Opava, tel. 950745011

Městská policie Opava, tel. 553756665

Metodik prevence v PPP – Mgr. Lucie Šimečková, tel. 733164832

Středisko výchovné péče - individuální, skupinová a rodinná terapie (problémy ve škole, rodině, gambling, experiment s drogou do 15 let, osobnostní a psychické problémy do 26 let), tel. 770139475, 770139493

Speciálně pedagogické centrum – sociální pracovnice Martina Bilíková, DiS., tel.: 553627004, 731618445

Protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality - Bc. Dagmar Polášková, DiS., tel. 604229336, 553756725

Psychiatrická nemocnice Opava - Oddělení D pro léčbu alkoholových a nealkoholových závislostí:

- Primář MUDr. T. Javůrek, tel.: 553695140
- Vrchní sestra Martina Rychtářová, tel.:553695137

Státní zástupkyně - JUDr. Yveta Mališková, tel.:737774792

Probační a mediační služba:

- Mgr. Petr Tesař, tel.: 731692776
- Mgr. Beyer Dušan, tel.:734362939

Poradna pro oběti trestných činů - Mgr. Radek Makový, tel.: 727940191

Psychologické poradny:

- PhDr. Alice Strossová, tel.: 553713523, 608733158
- PhDr. I. Holubová, tel.: 552301561
- PhDr. H. Khulová, tel.:553623791
- PhDr. R. Koláčková, tel.: 553760532, 605912590
- Mgr. Martina Černá, tel.: 77505663, 778436415
- Mgr. Marie Müllerová, tel.: 607203071

- PhDr. Daniel Trubka, tel.: 603784503
- Mgr. Miroslava Hruboňová, tel.: 737720208
- Mgr. et Mgr. Renáta Jalůvková, tel.: 605 925 912
- Mgr. Simona Slaninová, tel.: 604177778
- PhDr. Pavel Wiesner, tel.: 608173848
- Mgr. Jan Bernard, tel.: 737881112
- Mgr. Tomáš Kyjovský, tel.: 607692784
- Mgr. Pavlína Němcová, tel.: 775938070
- Bc. Pavla Stoklasová, tel.: 777328848

A. Krizové situace

1. Užívání tabákových výrobků

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit.

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník dále o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má tabákový výrobek).
4. Je informován ŠMP – Barbora Hlubková - (ta založí záznam do své agendy).
5. Třídní učitel nebo ŠMP informuje zákonného zástupce žáka a vedení školy.
6. V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola (ŠMP, či ŘŠ) OSPOD - Bc. Klára Štěpánková tel. 553 756 648
7. Z konzumace tabákových výrobků je ve škole potřeba vyvodit sankce dle platného školního řádu.

2. Nález a požití alkoholu

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných je okamžitě nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka posoudí pedagogický pracovník, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola – pedagogický pracovník, třídní učitel, či ŠMP - nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci – pedagogický pracovník volá neprodleně 155.
5. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce žáka.
6. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí pedagogický pracovník zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Pedagogický pracovník informuje o situaci neprodleně školního metodika prevence – Barboru Hlubkovou a vedení školy – zástupce školy Milana Pobořila, ředitelku školy Moniku Klapkovou.
8. Jestliže je zákonný zástupce nedostupný, vyrozumí pedagogický pracovník, či metodik prevence Barbora Hlubková, OSPOD a vyčká jeho pokynů - Bc. Klára Štěpánková - tel. 553756648.
9. Třídní učitel nebo ŠMP sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud, od koho má alkohol), toto založí ŠMP – Barbora Hlubková do své agendy a informuje vedení školy.

10. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k OSPOD - Bc. Iva Paletová, tel. 553 756 716.
11. V případě zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne školní metodik prevence Barbora Hlubková potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
12. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
13. Stejný postup platí i v případě, kdy pedagogický pracovník zjistí, že žák přišel do školy pod vlivem alkoholu a kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole:

1) Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy **alkohol**, postupuje takto:

1. Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ osvědčujícího důkazu.
4. Pedagogický pracovník zaznamená stručný záznam o události – kdo našel alkohol, kde, podepíše vedení a pedagog. pracovník.
5. Záznam odevzdají ŠMP Barboře Hlubkové, ta jej zavede do své evidence.

2) Pokud pracovník školy zadrží **alkohol u některého žáka**, postupuje takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález okamžitě uvědomí vedení školy a ŠMP Barboru Hlubkovou.
3. ŠMP sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo ten, který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen VP, ŘŠ nebo další ŠMP. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
4. ŠMP informuje zákonného zástupce žáka, v případě opakovaného nálezů u téhož žáka, je informován i OSPOD - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553 756 648.
5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři. Je tedy nutné zavolat rychlou lékařskou pomoc – 155. Tuto pomoc zavolá pedagogický pracovník, či ŠMP.

3. Jiné omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace OPL, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Dále stanovuje sankce za porušení zákazu ve školním řádu. Porušení bude vždy projednáváno dle platného školního řádu.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle §187 a §188 a spáchání nebo dokončení takového trestního činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazít takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR - Npor. Bc. René Černohorský 773 999049, 602161744, nebo státnímu zástupci - JUDr. Yvetta Mališková, tel. 737774792 .

Konzumace OPL ve škole:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci – 155.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, vyrozumí pedagogický pracovník vedení školy.
6. Vedení školy, či ŠMP informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí vedení školy či ŠMP ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553756648 - a vyčká jeho pokynů. Škola může od OSPODu vyžadovat pomoc.
9. Škola – vedení školy, či ŠMP, splní oznamovací povinnost k OSPODu.
10. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce dle platného školního řádu. Je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
12. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je v ČR považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. Přechovávání OPL je vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buďto jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanoven školním řádem.

Nález OPL ve škole:

- 1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. Okamžitě informují vedení školy.
 3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas, místo nálezů a obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
 4. Vedení školy vyrozumí Policii ČR - Npor. Bc. René Černohorský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
- 2) V případě, kdy pracovníci školy zadrží **u některého žáka** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
 1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. Okamžitě informují vedení školy.

3. O nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena (datum, místo, čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena, nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ, jeho zástupce, popřípadě ŠMP.
 4. O nálezů látky je informována Policie ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelých látky.
 5. Škola – vedení školy, či ŠMP - informuje zákonného zástupce žáka.
 6. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předá škola látku zajištěnou výše uvedeným způsobem přivolanému lékaři (možnost usnadnění léčby, neboť u řady jedů jsou známy protijedy). Vedení školy, či ŠMP volají rychlou záchrannou službu – 155. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
 7. ŠMP o celé události sepíše záznam a založí do své agendy.
- 3) V případě, kdy pracovníci školy **mají podezření**, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe postupují takto:
1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 2. Pracovník školy, který má toto podezření okamžitě informuje ředitelku školy, popřípadě jejího zástupce. Pokud nejsou přítomni, informuje ŠMP.
 3. Vedení školy informuje Policii ČR, zkonzultují s ní další postup.
 4. Škola informuje zákonného zástupce žáka.
 5. Žák je izolován od ostatních do příjezdu Policie ČR, je nutné ho mít neustále pod dohledem. U žáka se za žádných okolností neprovádí osobní prohlídka, ani prohlídka jeho věcí.
 6. Po příjezdu Policie ČR se postupuje škola dle jejich instrukcí.

4. Krádeže a vandalismus

Krádeže a ničení majetku školy jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se setkáváme ve školním prostředí.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

1. Příslušný pedagogický pracovník, jemuž odcizení žák nahlásil, pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Vedení školy, či pedagogický pracovník ohlásí skutečnost na Policii ČR - Npor. Bc. René Černohorský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674, nebo poučí zákonného zástupce poškozeného žáka, že má tuto možnost.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc na OSPOD (je-li pachatel mladší 18 let) - a současně předat věc orgánům činným v trestním řízení – Bc. Klára Štěpánková tel. 553756648.

Postup při vzniku škody (vandalismus):

Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

1. Vznikne-li škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. Záznam vyhotoví pedagogický pracovník, který byl celé záležitosti přítomen, nebo který se o škodě jako první dověděl.
2. O vzniklé škodě je informován ŘŠ.
3. V případě, že škola viníka zná, může na něm (respektive jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.

4. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu školy, může škola náhradu vymáhat soudní cestou.

5. Šikana

Metodika **první pomoci** pedagogů při šikaně zahrnuje 4 kroky:

- I. Diagnostiku šikany
- II. Vyšetřování
- III. Nápravu
- IV. Léčbu

Metody vyšetřování, nápravy a léčby jsou voleny dle závažnosti šikanování. Škola řeší šikanu podle předem zvolených postupů buď vlastními silami, nebo spolupracuje s dalšími institucemi, především s okresní metodickou prevencí Mgr. Lucíí Šimečkovou – tel. 733164832.

Rozlišujeme dva stupně závažnosti – počáteční a pokročilý, které se odlišují charakteristickými rysy chování, spoluprací, vztahy a celkovou atmosférou ve skupině.

Pro případ výskytu šikany je na škole ustanovena **skupina osob zodpovědná za její řešení – výchovná komise (VK)**, kterou tvoří školní metodikové prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP) a třídní učitel.

- 1) **Strategie první pomoci při počáteční šikaně se standardní formou** (první až druhý stupeň vývojové destrukce, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování ve skupině nejsou přijaty většinou)

Vyšetřování: probíhá vlastními silami školy:

1. ŠMP společně s TU vedou rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. ŠMP vede o události podrobný zápis.
3. Nalezení vhodných svědků.
4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů!).
5. Zajištění ochrany obětem.
6. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Náprava: je realizována:

- a) **metodou usmíření** – sleduje se vnitřní proměna vztahů mezi oběťmi a agresory k lepšímu, potrestání se nekoná, použití této metody je ale omezené, lze ji užít pouze u počátečních stadií.
- b) **metodou vnějšího nátlaku** – záměrem je přinutit trestem a strachem viníky k zastavení agresivního chování a k dodržování oficiálních norem.

Postup zahrnuje 3 kroky:

1. individuální nebo komisionální pohovor s aktéry, který je veden ŠMP, za přítomnosti vedení školy (agresory, popřípadě s jejich rodiči)
2. oznámení o potrestání agresorů před celou třídou. Šikana je posuzována ze strany šikanujícího jako závažné porušení školního řádu a budou z něho vyvozeny přísné sankce. Podle závažnosti porušení bude žákovi uděleno výchovné nebo kázeňské opatření (viz školní řád). Cílem je přesvědčit žáky, že škola dokáže zajistit ochranu slabých před silnými.

3. ochrana oběti (např. stanovení ochránců oběti, poradit, jak se chovat v případě opakování šikany, pomoc najít spojence – kamaráda, zpřísnění dozorů, aby se zabránilo další šikaně).

- 2) **Strategie při pokročilé šikaně s neobvyklou formou** – brutální a nestandardní – např. výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování (třetí až pátý stupeň šikanování, kdy normy, hodnoty a postoje vůči šikanování byly přijaty většinou či dokonce všemi členy skupiny).

Škola spolupracuje s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP) – okresní metodičkou prevence Mgr. Lucií Šimečkovou, tel. 733164832, orgánem sociálně právní ochrany dítěte - Bc. Klára Štěpánková, tel. 553 756 648, Policii ČR - Npor. Bc. René Černožský 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová 974737209, 727942674

Vyšetřování zahrnuje následující kroky:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. ŠMP kontaktuje okresní metodičku prevence Mgr. Lucii Šimečkovou, tel. 733164832.
3. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
4. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
5. Pokračující pomoc a podpora oběti.
6. Nahlášení policii – ŘŠ či ŠMP
7. Vlastní vyšetřování.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné jí zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů:

- Oddělení E pro dětskou psychiatrii: primářka MUDr. D. Trávníčková, tel. 553695390, vrchní sestra Bc. M. Hypšová, tel. 553 695 379.
- Dětské a dorostové psychiatrické ambulance: MUDr. A. Skřontová – tel. 553711881, 605082247, MUDr. K. Černeková tel.777909450.

Náprava a léčba jsou složité, realizují se na základě rady odborníků – především psychologů z PPP. Je třeba zdůraznit významnou úlohu **spolupráce školy s rodiči obětí**.

6. Šikana učitele

Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako celostní a multidimenzionální problém, **který se týká všech členů školy**.

1) Šikana ze strany žáků:

1. Pedagog v pozici oběti šikany, či **pedagog, který je takovéto situace svědkem** vyhledá okamžitě pomoc. Obrací se na:
 - ředitele školy (ŘŠ)
 - metodika prevence (ŠMP)
 - výchovného poradce (VP)
 - jiného pedagogického pracovníka
2. O vzniklé situaci je informován ŘŠ. Pokud se jedná o situaci ohrožující zdraví, či bezpečí pracovníka, ŘŠ přivolá Policii ČR - Npor. Bc. René Černožský tel.: 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová tel.: 974737209, 727942674.
3. ŠMP zajistí pomoc externího specialisty - Mgr. Lucie Šimečková – tel. 733164832.

4. Školní preventivní tým zajistí další šetření:
 - rozhovor s obětí
 - rozhovor se svědky
 - rozhovor s agresorem / či skupinou agresorů – je zajištěno, že se nemohou domlouvat na společné výpovědi, **nikdy nedochází ke konfrontaci**
 - z rozhovoru ŠMP provádí zápis
 - pokud není ŘŠ vyšetřování přítomen, je o výsledcích okamžitě informován.
 5. ŘŠ informuje zákonné zástupce agresorů o vzniklé situaci a pozve je do školy k pohovoru s výchovnou komisí
 6. Výchovná komise projedná se zákonnými zástupci žáka další postup
 7. Proveďte se zápis z jednání VK – podepíší jej všichni přítomní.
 8. ŘŠ udělí agresorovi/agresorům výchovné opatření v souladu se školním řádem.
 9. ŘŠ informuje Policii ČR či OSPOD, pokud došlo k závažnějšímu případu šikany.
 10. ŠMP a třídní učitel zajistí následnou práci s třídním kolektivem.
 11. ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu.
- 2) **Šikana učitele ze strany vedení** (nejčastěji jako *bossing*), **kolegů** (nejčastěji jako *mobbing*), **podřízených kolegů** (nejčastěji jako *staffing*), nebo šikana **ze strany zákonných zástupců** postrádá aspekt rizikového chování žáků. Tyto formy šikany patří do pracovněprávní problematiky a postupy řešení vymezuje zákoník práce, případně trestní zákoník či občanský zákoník.

7. Kyberšikana

Kyberšikanu definujeme jako zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočnický. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost.

Postup:

1. při zjištění kyberšikany je informován ŘŠ a ŠMP.
2. zajistí se ochrana oběti
3. zajistí se dostupné důkazy
4. vyšetření vzniklé situace, v případě potřeby zajistit pomoc a podporu externího pracovníka (Policie ČR, Městská policie, krajský metodik prevence aj.)
5. informování rodičů oběti i agresora
6. potrestání viníků dle platného školního řádu
7. práce s třídním kolektivem, prevence další budoucí kyberšikany

8. Nošení zbraní a předmětů ohrožujících zdraví, zajištění předmětů

Je zakázáno nosit do školy a používat věci nebezpečné pro zdraví a život svůj a ostatních osob.

Postup v případě zjištění vnesení nebezpečných předmětů žákem do objektu školy:

1. Informovat ŘŠ/VP/ŠMP
 2. Zajistit nebezpečnou věc
 3. ŘŠ, VP nebo ŠMP okamžitě informuje zákonné zástupce žáka a vyzve jej ke školní návštěvě, kde mu bude věc předána.
- ## 9. Útok na učitele

Doporučený postup:

1. nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy, mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit nějak neutrálně
2. uklidnit agresora (nezáleží na tom, kdo je v právu), podpora zbytku třídy, udržet třídu na své straně
3. rozhodně nepomáhá hádání se s útočníkem

10. Agresivní chování žáka, agresivní chování žáka s poruchami autistického spektra

1) V případě agresivního chování žáka (např. brachiální agrese; kousání; kopání; házení předmětů či ničení vybavení třídy):

1. snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod agresivního žáka, či žáka s PAS × ostatních žáků ze třídy), na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním), popisujeme situaci, snažíme se ho uklidnit, odstraníme z žákova dosahu nebezpečné předměty (např. židle, nůžky)
2. přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
3. stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se k němu přibližujeme, ale pouze do bezpečné vzdálenosti. Je také vhodné udržet mezi žákem a námi ochrannou bariéru (např. školní lavice)
4. pokud žák na uklidňování reaguje, můžeme se k němu dále přibližovat, přičemž stále hovoříme klidným hlasem a uklidňujeme ho (vždy je třeba vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí)
5. snažíme se, aby se žák posadil např. na zem, na židli, na koberec a pokračujeme v jeho zklidňování
6. pokud afekt stále trvá, udržujeme bezpečný odstup, hlídáme, aby si žák neublížil, zajišťujeme prostor (např. u oken), verbálně ho uklidňujeme a čekáme na pomoc dalšího dospělého
7. kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

2) V případě autoagresivního chování žáka (např. kousání se, bouchání se do hlavy, bití hlavou o stěnu/o zem, vytrhávání si vlasů, sebepoškození):

1. snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáků ze třídy). Na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho uklidnit
2. přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého prostřednictvím mobilního telefonu, s pomocí žáků, případně dalších dospělých osob
3. stále se snažíme žáka verbálně uklidnit, pomalu se přibližujeme k žákovi (do bezpečné vzdálenosti), snažíme se autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutně vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí), např. vzít žáka za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace)
4. v případě, že se žák sebepoškozuje za použití nějakého předmětu (žiletka, střep, ...), snažíme se žáka přesvědčit, aby předmět položil před sebe, stále udržujeme bezpečnou vzdálenost dle situace.
5. v případě velké fyzické síly čekáme na pomoc dalšího dospělého, kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu - 155, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech) - Npor. Bc. René Černohorský tel.: 773999049, 602161744, Nprap. Bc. Pavla Welnová tel.: 974737209, 727942674.

3) V případě vzniku rizikové situace mimo budovu školy (např. vycházka; školní akce):

1. povinností pedagogického pracovníka je chránit bezpečí a zdraví žáka i mimo budovu školy/školského zařízení, kdy provádění této zásady má svůj odraz ve školském zákoně a dalších prováděcích předpisech. Jedná se např. o pravidla, která se týkají pedagogického dohledu nad žáky v případě výuky mimo místo, kde se obvykle uskutečňuje vzdělávání
2. pedagogický pracovník by měl při mimoškolních akcích zohlednit specifika projevů žáka s PAS (např. pro některé žáky s PAS může být cestování v MHD v dopravní špičce spouštěčem problémového chování)
3. jestliže přeci jen dojde ke krizové situaci, snažíme se zajistit bezpečí ostatním žákům, žáka s PAS se snažíme verbálně uklidňovat, zastavit ho, přimět ho, aby se posadil, fyzicky blokuje cestu k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje)
4. je také vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a ostatní neznámé/nepoučené osoby
5. čekáme, až afekt u žáka s PAS zeslábně, informujeme o situaci školu a zákonné zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích
6. v případě, že je situace i nadále vážná, kontaktujeme Zdravotnickou záchranou službu, při agresi vůči druhým osobám i Policii ČR (ve zvlášť závažných případech)

Scénář mimoškolních akcí:

Pokud se žák účastní mimoškolní akce (např. divadelní představení; výstavy; besedy; návštěva knihovny; školní výlety; exkurze), musí být o času konání, průběhu a náplni včas informován samotný žák i jeho zákonný zástupce. Mimoškolní akce se žák účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu žáka a charakteru akce. Po dobu mimoškolní akce se pedagogický pracovník věnuje zejména zabezpečení bezpečí žáka s PAS i ostatních žáků, snaží se předcházet krizovým situacím.

11. Nešťastná událost – pohřešování, úmrtí, sebevražda

Předpokládaný průběh: V tomto případě se jedná o nešťastnou událost, která se nestala na půdě školy, ale bude mít velký dopad na studenty a pedagogické i nepedagogické pracovníky.

Okamžitě po události a max. do tří dnů po události můžeme očekávat následující reakce: neštěstí přinese tlak (všichni budeme chtít něco vědět – média, policie, rodiče, učitelé, žáci). Bude se zdát, že je málo času, začnou se šířit fámy (zvláště u situací, kde chybí jasné informace). Lidé začnou pocíťovat vinu a budou se snažit být solidární. Atmosféra bude emočně vypjatá (zasaženými jsme v tuto chvíli všichni a všechny zaskočí bezradnost a bezmoc).

Postup:

Je nutné počítat s velkým psychickým vypětím. Proto je vhodné nejlépe předem (v rámci připravenosti) vytvořit operační tým z lidí, kteří unesou zátěž, dokážou být k druhým citliví a vnímaví a dovedou pracovat pod tlakem – psycholog, metodik prevence, výchovný poradce, i vedení školy.

1. Sběr informací a zaznamenání průběhu události – metodik prevence.
2. Informování zřizovatele – ŘŠ, jeho zástupci
3. Svolání vedení školy a informování pedagogického sboru.
4. V př. úmrtí - ustavení pietního místa, umožnění rituálu a připravení postoje školy k případné účasti na pohřbu – vedení školy.
5. Kontaktování zasažené rodiny i v případě, že už tak učinili jiní – s vyjádřením účasti a podpory – třídní učitel, ŠMP, ŘŠ.

6. Zajištění externích spolupracovníků – ŠMP, VP, popř. vedení školy zajistí spolupráci s psychologem (viz. důležité kontakty), okresním metodikem prevence – Mgr. Lucie Šimečková, tel.: tel. 733164832
7. Práce se třídou oběti – TU, ŠMP, okresní metodik prevence.

B. Výchovná opatření

Pro potrestání aktérů/agresorů lze užít následující výchovná opatření. Sankce budou uděleny dle intenzity a závažnosti daných přestupků proti školnímu řádu:

- napomenutí a důtka TU, důtka ředitele školy
- podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- převedení do jiné třídy

V mimořádných situacích je možnost užít i jiná opatření:

- ŘŠ podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou (jen u nezletilých studentů), případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.

Vytvořila: Mgr. Barbora Hlubková, ŠMP
V Opavě 2. 9. 2019